

۱ از روی سرمشق زیر خوش خط و خوانا بنویس.

ز نیرود بود مرد را راستی ز سستی، کثرتی زاید و کاستی

ز نیرود بود مرد را راستی ز سستی، کثرتی زاید و کاستی

ز نیرود بود مرد را راستی ز سستی، کثرتی زاید و کاستی

۲ برای جدول زیر، پرسش‌های مناسب بنویس.

- ۱ کلاس‌های شنا در چه مکانی آموزش داده می‌شود؟
- ۲ دکتر در کجا بیمارانش را ویزیت می‌کند؟
- ۳ دانش‌آموزان در چه مکانی درس می‌خوانند؟
- ۴ نمازگزاران در چه مکانی نماز می‌خوانند؟
- ۵ مکانی است که در سکوت در آنجا کتاب خوانده می‌شود.
- ۶ بیماران بدحال در کجا بستری می‌شوند؟

به این تصویرها نگاه کن و درباره‌ی موضوع آن‌ها، یک بند بنویس.

..... دو. لک. لک. در. بالای. روستایی. در. حال.
 پرواز. بودند. که. ناگهان. یک. دودکش. را. دیدند.
 آنها. تصمیم. گرفتند. در. بالای. این. دودکش. برای.
 خود. لانه. ای. بسازند. آنها. با. کمک. همدیگر. شاخه
 های. نازک. درختان. را. جمع. آوری. کردند. و. در
 بالای. دودکش. شروع. به. ساختن. لانه. برای. خود
 کردند. بعد. از. گذشت. مدتی. که. کار. ساختن. لانه
 به. پایان. رسید. هر. دو. در. لانه. نشستند. و. از. آنجا
 به. رفت. و. آمد. انسان. ها. نگاه. می. کردند.

مطلب کوتاهی که نوشته‌ای، از تعدادی جمله درست شده است. این جمله‌ها با هم ارتباط دارند و درباره‌ی آن تصویرها توضیح می‌دهند.

فعالیت‌های تکمیلی

جمله‌های سمت راست را بخوان. اگر درست نیستند، شکل صحیح آن‌ها را در سمت چپ بنویس.

من از تماشای منظره‌های زیبا لذت می‌برم. **من از تماشای منظره‌های زیبا لذت می‌برم.**

آن‌ها در مسافرت، تجربه‌های خوبی به دست آوردند.

تو و علی نقاشی‌های زیبایی می‌کشیدیم. **تو و علی نقاشی‌های زیبایی می‌کشیدید.**

او در جنگل زندگی می‌کنند.

او در جنگل زندگی می‌کند.

تو چقدر خوب شنا می‌کنم.

تو چقدر خوب شنا می‌کنی.

متن زیر را با دقت بخوان و اطلاعاتی را که به صورت آشکار در آن گفته شده است، مانند نمونه بنویس.

فرهنگستان زبان و ادب فارسی یکی از نهادهای فرهنگی است که برای حفظ و رشد زبان فارسی، تلاش می‌کند. یکی از وظایف این نهاد، ساختن واژه‌های فارسی، به جای کلمه‌های خارجی است؛ مثلاً فرهنگستان، واژه‌ی فارسی «رایانه» را به جای کلمه‌ی خارجی «کامپیوتر» قرار داده است.

اطلاعات آشکار متن:

فرهنگستان زبان و ادب فارسی یک نهاد فرهنگی است.

این نهاد برای حفظ و رشد زبان فارسی تلاش می‌کند.

وظیفه‌ی این نهاد ساختن واژه‌ی فارسی به جای کلمه‌ی بیگانه است.

این نهاد ساختن واژه‌ی رایانه را به جای «کامپیوتر» قرار داده است.

آسمان آبی، طبیعت پاک

درس سوم

املا و واژه‌آموزی

از روی گزارش گروه مسعود، با خط خوانا و زیبا بنویس.

اول دفتر به نام ایزد دانا جمعه پانزدهم اردیبهشت تاریخ:
ما باید طبیعت را دوست داشته باشیم. آن روز در صبح دلپذیر بهاری، راه افتادیم.
بعد از دو ساعت، به دامنه ی کوه رسیدیم. تماشای قلّه، چقدر لذّت بخش بود!
آسمان آبی و هوا بسیار پاکیزه و تمیز بود. بوی پونه های وحشی و صدای دل نشین
چشمه ای که در دامنه ی کوه روان بود، ما را غرق شادی و نشاط کرد. خانواده هایی
هم که به کوه آمده بودند؛ شاد بودند.

کلمه‌ها و عبارت‌های زیر را با دقت بخوان.

هفته ی گذشته - دامنه ی کوهی - فضای سبز - یادداشت - هم فکری - ماهرانه - گزارش -
صاف - محیطی سالم - عادت - آشغال و زباله - جوی آب - باعث

کدام یک از کلمه‌های بالا در متن درس وجود دارد، آن‌ها را بنویس.

هفته ی گذشته - دامنه ی کوهی - یادداشت - هم فکری - گزارش - محیطی سالم
عادت - آشغال و زباله - جوی آب - باعث

مانند نمونه کامل کن.

درس: مدرسه	
..... مر.بوط	ربط
..... شا.کمر	شُکر

املا، بیاموز و بگو

عبارت‌های زیر از متن درس انتخاب شده‌اند. هر عبارت را مانند نمونه با نشان «ی» یا «_» کامل کن و در جدول بنویس.

🌿 دامنه کوه - گزارش گروهی

🌿 هفته گذشته - همراه آموزگار

🌿 مطالب ما - غرق شادی

🌿 نماینده گروه - پونه‌ها وحشی

—	ی
همراه آموزگار	هفته ی گذشته
..... گزارشِ گروهی	 نماینده ی گروه
..... مطالبِ ما	 پونه های وحشی
..... غرقِ شادی	 دامنه ی کوه

این متن را با دقت بخوان و از روی کلمه‌هایی که مشخص شده است، بنویس. ۲

نفس کشیدن در هوای لطیف کوهستان، چقدر لذت بخش بود. صدای دل‌نشین چشمه ما را غرق شادی و نشاط کرد. به ما خیلی خوش گذشت.

.....لطیف.....	لذت بخش.....	دل‌نشین.....
.....غرق.....	نشاط.....	خوش‌گذشت.....

این بند را از شکل گفتاری به نوشتاری تبدیل کن. ۳

مسعود گزارشش رو خوند. اون گفت: بچه‌هایی که به کوه اومده بودن، شاد بودن. چون اونجا پاکیزه بود و هوای خیلی خوبی هم داشت.

مسعود گزارشش را خواند. او گفت: بچه‌هایی که به کوه آمده بودند، شاد بودند. چون آنجا پاکیزه بود و هوای خیلی خوبی هم داشت.

.....

۱ از روی سرمشق، با خط خوش بنویس.

فضای زندگی گر پاک باشد در آن نسل بشر چالاک باشد

فضای زندگی گر پاک باشد در آن نسل بشر چالاک باشد

فضای زندگی گر پاک باشد در آن نسل بشر چالاک باشد

۲ جمله‌های ناتمام زیر را کامل کن.

• برای گردش به بوستان و جنگل می‌رویم.

• ما انسان‌ها باید مراقب محیط زیست باشیم.

• هوای آلوده نه تنها برای انسان‌ها، بلکه برای همه ی موجودات زنده خطرناک است.

۳ با توجه به محیط اطراف خود، جدول زیر را کامل کن.

آلوده کننده‌های آب

آلوده کننده‌های هوا

۱- زباله های خانگی که به آب ریخته می شوند	۱- دود ماشین ها
۲- زباله های بیمارستانی که در آب ریخته می شوند	۲- دود کارخانه ها
۳- مواد نفتی و روغنی که در آب ریخته می شوند	۳- دود جاصل از سوختن زباله ها

به این تصویرها نگاه کن و درباره‌ی موضوع آن‌ها، یک بند بنویس.

پرهام پسری تمیز و پاکیزه است. او هر روز صبح که از خواب بیدار می‌شود، دست و صورت خود را با آب و صابون می‌شوید. در موقع شستن دست و صورتش شیر آب را باز نمی‌گذارد و مراقب است که آب، این نعمت خدادادی، هدر نرود. او مرتب

دندان‌های خود را مسواک می‌زند چون می‌داند این کار مانع از پوسیدگی دندان‌هایش می‌شود. هم چنین او با برس مخصوص خودش موهای سرش را شانه می‌زند و آنها را مرتب می‌کند. پرهام به نظافت خود خیلی اهمیت می‌دهد.

به نوشته‌های کوتاه، مانند این نوشته که جمله‌های آن درباره‌ی یک مطلب است، «بند» می‌گویند.

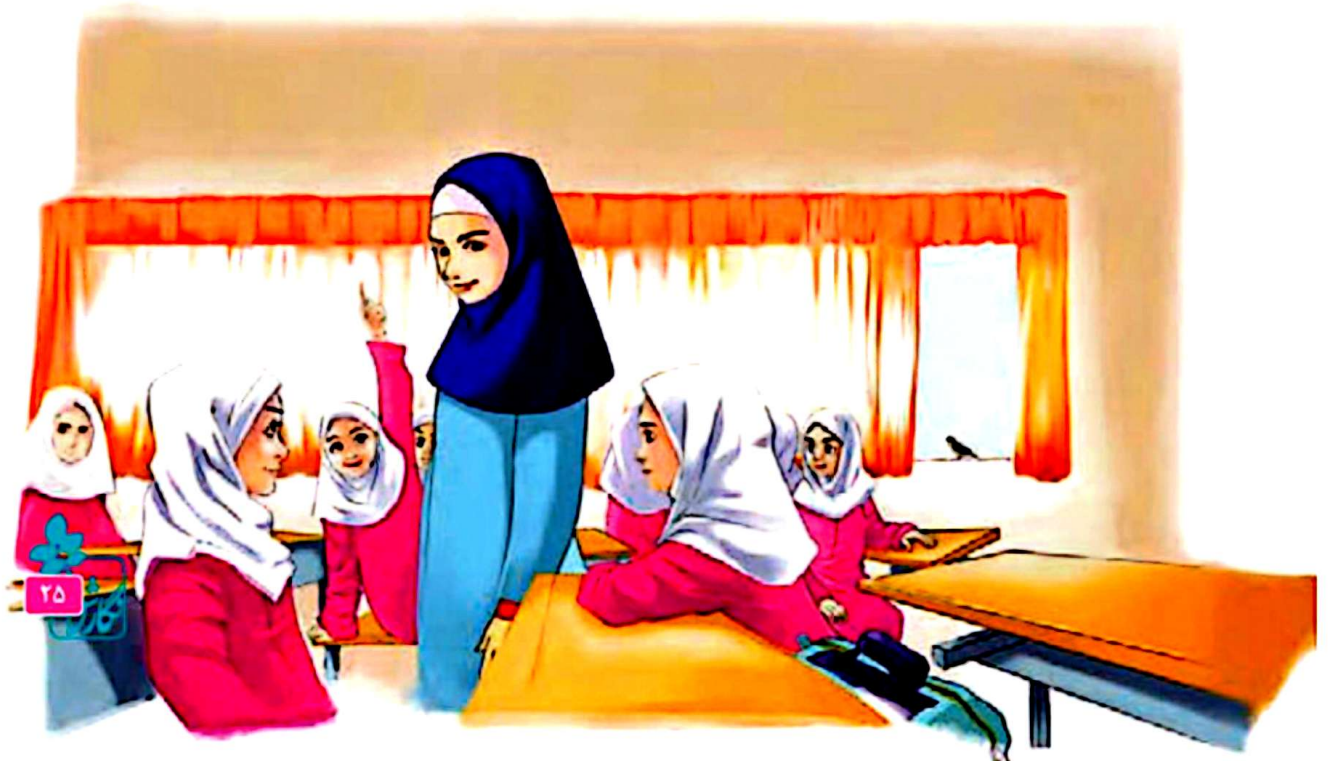
درس چهارم آواز گنجشک

املا و واژه‌آموزی

۱ پنج جمله از متن درس پیدا کن که کلمه‌های زیر در آن‌ها آمده است. سپس از روی جمله‌ها بنویس.

منتظر - ترقه‌ها - عادت - ضبط - زیان‌آور

بچه‌های کلاس سوم منتظر مربی بهداشت بودند؛ چون می‌خواستند یک روزنامه دیواری آماده کنند. صدای گوش‌خراش ترقه‌ها و فشفشه‌ها را فراموش کردی؟ گرچه ممکن است شما به سر و صدا عادت کرده باشید، اما آلودگی صوتی باعث خستگی می‌شود. صدای هواپیما، بوق اتومبیل‌ها، صدای بلند تلویزیون و ضبط صوت ماشین‌ها باعث آلودگی صوتی می‌شود، چون این صداهای زیان‌آور، شنوایی کودکان را کاهش می‌دهند و به سلامت آنان آسیب می‌رسانند.

مانند نمونه، به آخر این کلمه‌ها («ی» یا «ای») اضافه کن و در جدول بنویس.

شنیده - بهداشت - فیروزه - روزنامه - گروه - کلاس - صوت - زیاد - دامنه - خواسته

«ای»	«ی»
.....فیروزه‌ای.....	زیادی.....
.....شنیده‌ای.....	بهداشتی.....
.....روزنامه‌ای.....	گروهی.....
.....دامنه‌ای.....	کلاسی.....
.....خواسته‌ای.....	صوتی.....

این کلمه‌ها تو را به یاد چه چیزهایی می‌اندازد؟

❶ از روی بند اول و دوم درس با خط زیبا و خوانا بنویس.

همین که زنگ خورد، دانش آموزان با نظم به سمت کلاس ها حرکت کردند.
 بچه های کلاس سوم، منتظر مربی بهداشت بودند؛ چون قرار بود با راهنمایی او،
 یک روزنامه دیواری به مناسبت «هفته ی سلامت، آماده کنند»
 خانم مربی، در میان سر و صدای دانش آموزان، وارد کلاس شد. بعد از سلام
 و احوال پرسی، از بچه ها خواست با یکدیگر مشورت کنند و یک موضوع برای
 روزنامه دیواری پیشنهاد دهند.

❷ کلمه ها را با حروف مناسب کامل کن.

مواظب	منتظر	صف	آلودگی صوتی
	کم شنوایی	ضبط	ترقه

❸ این متن را بخوان و مانند نمونه، هر جا که لازم است نشانه های نقطه (.)، علامت سؤال (؟)،

گیومه (« »)، دو نقطه (:) و علامت بیان عاطفه و تعجب (!) بگذار.

معلم گفت: («) باید مواظب اندام های حسی خود باشیم.(«)

علی با تعجب پرسید: («) اندام حسی یعنی چه؟ («)

معلم در پاسخ گفت: («) چه سؤال خوبی! («) حالا دفترهای خود را باز کنید تا تصویرهای

اندام های حسی را داخل آن بچسبانیم و درباره ی آن ها گفت و گو کنیم.(«)

۱ از روی سرمشق زیر، خوش خط و زیبا بنویس.

چو نیکومنش باشی و بردبار نگر دی به چشم خردمند، خوار

چو نیکومنش باشی و بردبار نگر دی به چشم خردمند، خوار

چو نیکومنش باشی و بردبار نگر دی به چشم خردمند، خوار

۲ دو جمله بنویس که در آن‌ها دو کلمه‌ی «این» و «آن» آمده باشد.

۱ به نظر من این موضوع برای روزنامه دیواری خوب است.

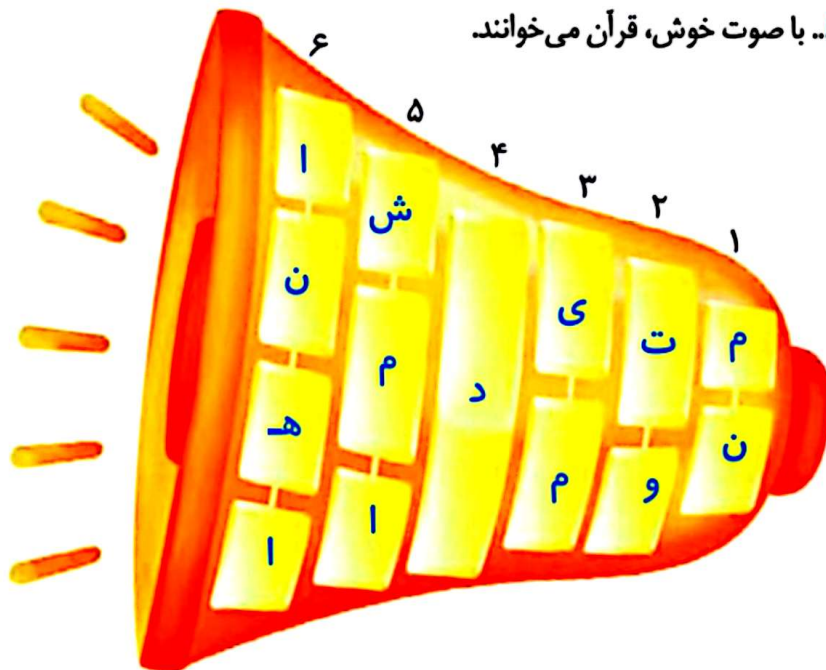
۲ درس آن روز ما خیلی آسان بود.

۳ جدول را کامل کن.

۱ من... آلودگی صوتی ایجاد نمی‌کنم. ۲ تو... صدای بلند را دوست نداری. ۳ ما در

کلاس ساکت هستیم. ۴ او آرام صحبت می‌کند. ۵ شما... در حیات بی سر و صدا بازی

می‌کنید. ۶ آن‌ها... با صوت خوش، قرآن می‌خوانند.

الف) نوشته‌های زیر را بخوان و بگو کدام یک از آن‌ها، یک بند صحیح است. **بند ۱**

۱ بدن در طول روز فعالیت زیادی می‌کند، پس تعجبی ندارد، اگر شب‌ها بخواهد استراحت کند. چون شما در حال رشد هستید، بیشتر از بزرگ‌ترها نیاز به استراحت دارید. سعی کنید هرشب، بین هشت تا ده ساعت بخوابید. وقتی می‌خوابید، ذهنتان هم استراحت می‌کند و برای روز بعد، آماده می‌شود.

۲ سلامتی از نعمت‌های بزرگ خداوند است که برای حفظ آن، راه‌هایی وجود دارد. بیمارستان مکانی است که در آن، بیماری مردم را درمان می‌کنند. میوه‌هایی که خوب شسته نشده‌اند، باعث بیماری می‌شوند. کتابخانه مکانی است که آرامش دارد و در آن، سر و صدا نیست. **ب)** اکنون با توجه به موضوع، یک بند بنویس.

انواع آلودگی صوتی

به عهده دانش آموز

جمله‌های یک بند باید در مورد یک موضوع باشند و با هم ارتباط داشته باشند. اگر این جمله‌ها با هم ارتباط نداشته باشند، «بند» تشکیل نمی‌شود؛ بلکه چند جمله‌ی پراکنده، ساخته شده است که به هم ربطی ندارند.

۱ دو متن زیر را بخوان و بگو این دو متن چه تفاوتی با هم دارند.

الف) هنگام اجرای مراسم صبحگاهی بود باران نم نم شروع به باریدن کرد بچه‌ها خوش حال شدند آقای ناظم گفت ورزش لازم نیست خیلی زود به کلاس بروید

ب) هنگام اجرای مراسم صبحگاهی بود. باران نم نم شروع به باریدن کرد. بچه‌ها خوش حال شدند. آقای ناظم گفت: «ورزش، لازم نیست خیلی زود به کلاس بروید.»

همان‌طور که متوجه شدی متن «الف» نشانه‌های نگارشی ندارد. درک این نوع متن‌ها، سخت‌تر است و گاهی معنی آن‌ها به درستی دریافت نمی‌شود.

۲ چرا در پایان داستان ضرب‌المثل «هر چه کنی به خود کنی»، مرد فروشنده به فکر فرو رفت؟

چون فهمید که نتیجه‌ی کار بدش به خودش باز می‌گردد.

۳ متن زیر را بخوان و برای هر سؤال پاسخ مناسب بنویس.

روزی، روزگاری مردی کلاهی خرید؛ کلاهی که سال‌های سال آرزوی خریدن آن را داشت. او کلاه را بر سر گذاشت و بسیار خوش حال شد؛ اما خوش حالی او زیاد طول نکشید. روزی کنار جوی آبی نشست تا دست‌هایش را بشوید. آن وقت عکس خودش را در آب دید. چقدر کلاهش زیبا بود! برای اینکه بهتر کلاه را ببیند، سرش را پایین‌تر آورد؛ خم شدن در آب همان و از دست دادن کلاه همان.

الف) آیا آن مرد کم‌سن بود. از کجا فهمیدی؟

خیر. چون سال‌های سال آرزوی خریدن کلاه را داشت.

ب) چرا خوش حالی مرد زیاد طول نکشید؟

چون مراقب کلاهش نبود و آن را به خاطر بی‌توجهی خیلی زود از دست داد.

ج) مرد چگونه کلاهش را از دست داد؟

چون وقتی می‌خواست خودش را در آب ببیند سرش را خیلی پایین آورد

کلاهش در آب افتاد

